

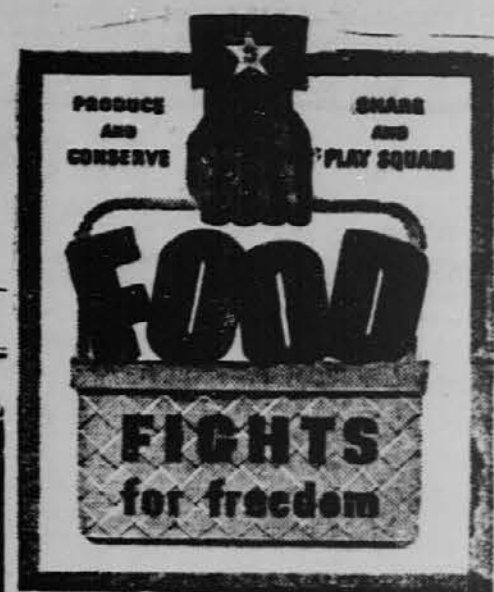
ŠTITELJ! Prosimo, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ke Vaša naročnina v teče. V teh časih splošnega cen, potrebuje list Vaše imeti naročnino 116 E. 72nd St. New York 17, N. Y.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y. under Act of Congress of March 3rd. 1879.

No. 82 — Štev. 8 UME LIL — LETNIK LIL NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 26, 1944 — SREDA, 26. APRILA, 1944

BOMBE PRIPRAVLJAJO POT ZA VPAD

DA SODELUJETE V PRIPRAVI ZA VPAD, — KUPITE EN "EXTRA" WAR BOND TE DNI

Včeraj so zavezniški aeroplani že deveti zaporedni dan bombardirali nemške vojaške naprave in utrdbe ter ceste in železnice v Franciji, Belgiji in Nemčiji.

Od 250 do 500 ameriških letalnih trdnjav je bombardiralo letališče v Nancyju, Metz in Dijonu ter industrijske kraje v jugozapadni Nemčiji. Več od delkov ameriških bombnikov je bombardiralo vojaške naprave v predelju Pas-de-Calais.

Srednje težki ameriški bombniki so bombardirali letališča, prometne zveze in vojaške naprave na Holandskem, v Belgiji in v severni Franciji.

Angleški aeroplani so v dveh valih vrgli nad 500.000 vžigalnih bomb in več sto ton razstreljiva na Monakovo in Karlsruhe in so pustili obe mesti v plamenih.

Včeraj je bilo do večera v zračnih bojih izstreljenih 33 nemških napadalnih aeroplanov, najmanj 17 pa jih je bilo uničenih na tleh. V istem času so zavezniški izgubili 42 aeroplanov, med njimi 29 angleških, ki je bilo v ponedeljek ponoči v napadu nad 1000 aeroplanov.

General Eisenhower hoče s temi napadi uničiti nemška letališča, tovarne, ki izdelujejo vojni material in prometne zveze, predno pride vpad.

Angleški aeroplani, ki so napadli Monakovo, so v namenu, da zmotijo Nemce leteti čez francoske Alpe proti Milani, nato pa so se obrnili proti severu in napadli Monakovo. Ta ovinek je podaljšal polet za

500.000 UBITIH IN VJETIH NEMCEV

Sinoči je Moskva po radio naznanila, da je rdeča armada na južni ruski fronti v manj kot dveh mesecih pobila a/č vjela nad 500.000 Nemcev. To pa je samo predgraja za prodiranje proti Berlinu v tesnem sodelovanju z zavezniški na zapadu.

Po nočno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva pravi, da so Rusi včeraj pri Sevastopolu razbili 42 osiških aeroplanov, pobili več sto Nemcev jugovzhodno od Stanislava ter vjeli 160 in pobili 200 Nemcev, ki so s tanki in artilerijo napadli nek neimenovan kraj na fronti.

Reuterjevo poročilo naznaja, da pravi ruski list Trud, da so Nemci pričeli prazniti Constanto na Rumunskem, 200 milj zapadno od Odese.

Poročilo, ki navaja nemške izgube, pravi, da so Nemci od 1. marca pa do 15. aprila izgubili 5000 tankov, 10.000 topov raznega kalibra in 130.000 motornih koles.

"S svojimi zmaganji je rdeča armada do najvišje mere pripomogla zavezniškom, da morejo pričeti vojaške operacije na zapadu in na jugu, česar svet čaka z veliko napetostjo," pravi poročilo, ki ga je napisal Dimitrij Mannilski.

"Črj rdeče armade je popolnoma pognati sovražnika s sovjetske zemlje; zasledovati in uničiti njegovo armado, ne samo na ozemlju njegovih vazal in v deželah pod njegovo oblastjo, temveč tudi na nemški zemlji in v tesnem sodelo-

Velika škoda na letališču v Zagrebu

Zavezniška letala so tekom zračnega napada na vojaške in druge važne točke v Zagrebu in okolici uničila 64 letal, ki so bila na letališču blizu Zagreba. Ubitih je bilo tudi mnogo nacistov, ko so bile spuščene bombe na kraj blizu Zagreba. Poročilo o učinku zavezniških zračnih napadov je bilo podano iz Titovega gl. stana.

Monakovo je zelo važno železniško križišče, od koder peljejo železnice na vse kraje Nemčije in na Čehoslovaško, v Avstrijo, Švico in Italijo. Poleg tega pa je v mestu in okoli njega mnogo tovarn.

Včeraj so na švicarskih tleh pristali štiri ameriški bombniki in njihove posadke so bile internirane. En bombnik je padel na tla pri Payerne blizu Neuchatelskega jezera. Posadka se je r. ešila, toda aeroplan je zgorel.

Velike požare so povzročile bombe v Karlsruhe, ki je veliko železniško in vodno križišče v dolini Rene in skozi mesto gre največ premoga iz Poruhraja v Italijo.

Poročilo iz Londona pravi, da so Amerikanci in Angleži v 11 - dnevnem bombardiranju Hitlerjeve evropske trdnjave izgubili 2300 letalcev in 324 aeroplanov, ki so vredni več milijonov dolarjev.

Hitlerjev vlak razbit

Poročilo iz Ankare naznaja, da je bil tekom zavezniškega zračnega napada na Stuttgart razbit in drobne kose Hitlerjev osebni vlak.

Toda Hitlerja ni bilo v njem, ker je izstopil iz veka na neki bližnji postaji. Ubiti pa so bili vsi, ki so bili v vlaku.

Bolgarska kraljevska družina v nevarnosti

Vichyski radio poroča, da so bolgarska kraljica mati Joana in njeni otroci, med njimi 7 let stari kralj Simeon III. komaj ušli smrti, ko so zavezniški aeroplani bombardirali Sofijo.

Belgrad pod ognjem zavezniških bomb

United Press v New Yorku pravi, da je prejel pred nekaj dnevi poročilo ozir. buletin iz gl. stana Mihajlovića, ki pravi, da je bil Belgrad močno prizadet po zavezniškem bombardiranju, ki je bilo izvedeno nad prestolico tekom pretekle nedelje in ponedeljka. Čet predeli mesta, je rečeno v buletinu, so bili razdejani.

Hitler nadziral atlantski zid

Adolf Hitler si je natančno ogledal atlantski zid, ker vsak čas pričakuje zavezniškega vpa da. Hitlerjev posebni zastopnik na Danskem dr. Werner Best je izdal posebno strogo odredbo proti sabotaži. Sabotažnikom je zagrozil, da bodo brez vsakega usmiljenja vstreljeni.

Potovanje iz Danske na Švedsko je prepovedano in Danska je takorekoč blokirana.

Na nadzorovalnem potovanju ob atlantski obali so Hitlerja spremljevali veliki admirali K. Doenitz, vrhovni poveljnik nemške mornarice, gen. Guenther Korten, šef zračnega generalnega štaba in profesor Tann, iznajditelj protizračnih stolpov. Nemško armado, ki se bo postavila proti zavezniškemu vpadu, cenijo na 54 do 60 divizij.

Kako so jugslov. partizani privedli posadko ponesrečenega ameriškega letala na varno

Iz Alžira poročajo, da je ameriški narednik "Chuck Jenkins" — to ime si je nadal, ker svojega pravega imena ne sme dati v javnost — povedal o svojem 16-dnevnem bivanju med jugoslovanskimi partizani, v katerih družbo je padel takorekoč spod neba, ker je bil prisiljen skočiti iz letala s svojimi tovariši vred, ko se je isto poškodovalo v zračni koliziji nad Jugoslavijo.

Mladi narednik, ki je doma iz Indianapolisa, je bil na svojem štiridesetem napadnem poletu, ko je bil prvič v svoji letalski karijeri prisiljen, da skoči iz letala s padalom. Zdaleč pa se mu ni sanjalo, da bo prigoda tako zanimiva, kajti pričakoval je, da se zna pripetiti, da pade v roke nacijem in postane nemški ujetnik. Ko je letel po zraku proti zemlji, je opazil pod seboj malo hišico. Skušal je svoje padalo naravnati tako, da bi padel v bližino hišice, pa naj bo potem že kar hoče, da le pride do ljudi.

Pri pristanku je imel Chuck srečo, ker je pristal baš na dvorišču majhne seljaške hiše. Ki jo je videl pod seboj, ko je padel proti zemlji. Nekoliko pretrdo je sicer pristal z desnimi kolonom, toda dobil je takoj simpatetično pomoč starega kosega seljaka in njegove žene, ki sta hotela najprej vedeti, če je Američan ali Anglež. Chuck ju seveda ni razumel, onadva pa njega ne. Stari ga je vprašal, ko sta ga z žensko spravila v posteljo, če hoče "raki", kar je Chuck menil, da mora biti žgana pičala in je dejal, da bi rad pil kaj takega. Mož mu je nallil velik kozarec rakije. Na koleno, ki je bilo zateklo vsled udarca pri pristanku, sta mu stavila vroče obkladke ter sploh skušala storiti zanj vse, kar sta mogla.

Ni bilo dolgo, ko so prišli h koč partizani, ki tudi niso znači angleško, toda so mu dali razumeti, da je pri prijateljih in naj se kar lepo preda v njih varstvo. Ker ni mogel vsled zateklega kolena hoditi, so ga posadili na voz in peljali s seboj v malo gorsko selo. Ko se je znočilo so privedli tja še ostale tovariše letalca Chuchka. Organizirali so večerje spremstvo, ki je povedlo letal-

ce po gorskih stezah in potih proti drugemu kraju, da jim pomagajo uiti iz Jugoslavije nazaj na zavezniški teren v Italijo.

Zateklo koleno je delalo Chucku preglavice in tako je ostal odzadaj, da se malo pozdravi in je s posebnim spremljevalcem nadaljeval pot za ostalimi dan pozneje. Star seljak in njegova žena sta vso noč menjavala obkladke na njegovem kolenu, da bi tako mogel čimprej hoditi. V mraku je prišel spremljevalec s konjem in tiho sta odšla svojo pot po gorskem terenu. Bila je to težka in trda pot po snegu in vso noč je bilo čuti streljanje nemških strojn in partizanskih pušk. Po devetih urah tavanja po vijugastih in zasneženih gorskih potih, je bil Chuchk tako zdelan, da se je le s težavo še mogel obdržati v sedlu. A, partizani, je dejal mladi Američan, se ne trudijo tako zlepa. Po snegu so se rinili naprej nevzdržno, ženske in moški, ter so plezali čez skale in strmine, da so mogli slediti konjem, ki so šli naprej. Namesto čevljev so imeli na nogah kose usnja in v tem so gazili naprej po snegu.

Ko so prišli do prvega varnega naselja, so spet poskrbeli za Chuchka, ki je imel še vodno precej otoklo koleno. Spravili so ga v posteljo in par partizanov je ostalo pri njem. V mraku pa so spet nadaljevali svojo pot. Tri noči je trajalo potovanje po gorskih potih. Tretja noč je bila najbolj zanimiva, a mladi narednik je dejal, da o iskustvah te noči ne sme govoriti iz vojaških ozirov in radi varnosti drugih pilotov in partizanskih borcev samih.

V jutrišnji številki bomo povedali, kaj mladi ameriški letalec misli o partizanih in kakšne vtise je dobil, ko je bil v njih družbi.

AMERIKANCI SO BLIZU VIA APPIA

Kot pravi poročilo iz zavezniškega glavnega stana v Napolju, so ameriške čete z močnimi tanknimi sunki napredovale eno miljo na vzhodnem koncu mostišča pri Anziu in so se na nekem kraju vzhodno od Cisterne približale Via Appia na dve milj. Amerikanci so zavzeli nek majhen gozd dve mji južno od Cisterne, kakor tudi nekaj postojank dalje proti jugu.

V teh bojih so Amerikanci zadeli na nemške "bataljone v pasjih hišicah", to so zračni častniki, ki jih je vojno sodišče zaradi kakega prestopka obsodilo, da se morajo bojevati v prvi bojni črti. Med njimi so tudi izpušeni kaznjenci. Na svojem staro mesto so letalci zopet poslani, ako s protizračnim topom izstrelijo saj en zavezniški aeroplan, ali pa pripeljejo pet ujetnikov, navadno pa, kot pravijo ujetniki, ostanejo v zakopih v "pasjih hišicah".

Nemška artilerija je v ponedeljek obstreljevala železniško postajo in južno predmestje Cassina.

Zakaj italijanski narod mrzi princa Umberta

Znana italijanska radijska komentatorica, Lisa Sergio, ki je enkrat delala za Mussolinija, a se je sprla z njim tekom italijanske vojne proti Etiopiji in je potem prišla v Ameriko, kajti njena mati je bila Američanka, je napisala te dni zelo zanimiv članek o italijanskem prestolonasledniku, princu Umberto, ki ima za ženo belgijsko princezo Marijo Jose.

Znano je, da se je skušalo Umberta prikazati kot anti-fašista v početku Mussolinijevega režima in tudi se potem, toda Lisa Sergio, ki so ji pod obniti in tajnosti fašističnega nagnenja italijanske kraljeve rodbine dobro znane, je povedala v svojem članku, kako se je prince hitro ločil od vpliva, ki so ga spočetka morda res imeli nanj nekateri njemu bližnji krogi, ki so bili nasprotni Mussoliniju in njegovim črnim strajcam.

Mussolini sam se je igral s princem, kakor mačka z miško. Ko je ovolal, da se veeplja Umberto anti-fašistične tendence, tedaj je nekega dne odredil, da se revidira ustavo v toliko, da se v Italiji odpravi dedno pravico ali nasledbenost na prestolu. Bodočega kralja, je določal predelani ustavni zakon, more zbrati Vrhovni fašistični svet v slučaju smrti ali odstopa vladajočega kralja.

Umberto, ki ni nikdar imel samostojne miselnosti in ne posebno mnogo nadarjenosti v nobeno smer, je debelo pogledal, ko je videl, kakšno mu je Duče zagodel in odslej naprej se je pričel Mussoliniju priljavati. Pošiljal je brzojavne udanosti in obljube zvestobe njemu in fašistični stranki. Kot inšpektor italijanske infanterije, na katero mesto ga je povzdignil Mussolini, je pri ne obljubljal dučeju ne samo svojo lojalnost, ampak tudi pokorščino in življenja vojakov v mirni, kot v vojni dobi. Hotel si je na vsak način zagotoviti prestol in ga ni nič motilo dejstvo, da se je moral poniževati pred diktatorjem. Saj če je njegov oče podpisal dučejev dekret za spremembo ustave italijanske države, tedaj se tudi njemu ni bilo treba sramovati cenene ga

prikupovanja diktatorju. Njegova žena, Marija Jose, se je enako prikupovala Mussoliniju in je bila s kraljico Heleno prva, ki je darovala svoj poročni prstan za italijansko avanturo v Etiopiji. Pozneje je bila aktivna v italijanskem Rdečem križu in je Mussoliniju obljubljala neomajno zvestobo in požrtvovanje v imenu ženske pomožne organizacije, kateri je bila na čelu, obenem pa je izjavila, da je ponosna, ker je bila sprejeta v žensko pomožno organizacijo fašistične stranke.

Na take in slične načine sta si skušala prestolonaslednik in njegova žena zagotoviti dostop do prestola, kar sta bila očitno z vso ostalo Savojsko hišo prepričana, da bo fašizem v Italiji ostal na površju. Po zvezi z Nemčijo je bilo to mnenje še močnejše, ker je dobila Mussolinijeva Italija v nacijski Nemčiji močno zavezništvo. Danes pa so se razmere drastično spremenile in italijansko ljudstvo nekako sovražno gleda Umberta, kateremu je že prej nadalo ciničen naslov, — "nasmejani bedak," to pa zato, ker je rad kazal svoje lepe, biserno bele zobe. Prilike za zasodenje prestola Umberto sedaj nima veliko, neglede kako se se znajo razmere v Italiji zasukati. Ugled si je zapravljal, ko je capljaj za Mussom in lizal njegove pete, trdno verujoč, da ga to spravi na prestol Italije. Ako bodo v Italiji še nadalje ohranili kraljevo dinastijo na vladi, bo prišel v poštev prestolonaslednikov sinček, ne pa Umberto, pravijo vesti iz Italije, toda Lisa Sergio pa je mnenja, da si je cela Savojska dinastija zapravlila ugled pri državi, tedaj se tudi njemu ni bilo treba sramovati cenene ga delovala s fašizmom.

Sovjetske čete naskokujejo neko vas v Ukrajini.

"GLAS NARODA"
VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakow, President; Ignace Hudec, Treasurer; Joseph Lapcha, Sec.
Times of Slavonic of the Corporation and addresses of above officers:
218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA OBLO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 218 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 5-1243

ZAVEZNIŠKE PRIPRAVE ZA VPAD

Angleški otoki izgledajo kot veliko mravišče z velikimi armadami in velikimi zalozami vojnega materijala.

V Angliji so se pred nekaj dnevi končali najbolj dramatični in zanimivi manevri več tisoč jadrskih in padalnih čet skupno z angleškimi in ameriškim zračnim brodom in z angleškimi in ameriškim kopnimi četami. Vsi ti manevri so pripravili na veliki vpad v zapadno Evropo.

Manevre so vodil zračni maršal sir Arthur Tedder, prvi namestnik vrhovnega poveljnika generala Dwight D. Eisenhowerja in drugi visoki angleški in ameriški častniki.

Jadrane aeroplane so vlekli dvomotorni bombniki in vsi manevri so kazali sliko, kako bodo zavezniške armade pristale v osrednjem sovražniškem ozemlju in bodo zavzele močne položaje blizu katerega kanala ali reke ter bodo mogle infanterijske divizije napasti sovražnika v bok.

Od izkrcavalnih krajev ob morju so se dvigali vlačilni bombniki in jadrni aeroplani ter so zakrivali nebo. Iz vsake skupine aeroplanov se je spuščalo po tisoč ali več vojakov. Jadrane aeroplane je vzelo po nekaj minut do dvajset minut, da so spustili vojake.

Padalci z ameriškim čeladami so se spustili na letališče. Z njimi so se spustili na tla zdravniki, bolniški strojniki z nosilnicami, pri vsaki skupini en vojaški kaplan, poleg tega pa orožje vseh vrst, sklopna kolesa, radio aparati in živež. Vse se je izvedlo tako natančno po načrtu, da je bilo de malo padalcev, ki niso pristali na letališču. V nekaj minutah so vsi padalci postavili in namerili svoje orožje proti "sovražniku". Ko je bilo vse do dogotovljeno, je druga skupina transportnih aeroplanov pripeljala prva ojačenja.

Nemški izvidni aeroplani vidijo vse te priprave in zato so nemške radio postaje naznanjale, da se more zgoditi vsak čas, da bodo ameriške in angleške armade vpadle v zapadno in južno Evropo. Pariški komentator Jean Paquis je tolnačil, da bodo zavezniški napadli na kraju, ki ga zavezniški najmanj pričakujejo.

Sovražne radijske postaje oznanjajo, da se zavezniške armade izkrcujejo v severni Afriki in da prihajajo velika ojačenja na mostišče pri Anziu v Italiji južno od Rima. In vse to je v zvezi z vpadom na zapadu.

Mnogi Nemci domnevajo, da se bodo zavezniški izkrcali na južni obali Francije in mogoče še v mnogo večjem številu kot pa na zapadni obali.

"Smo v početku tednov največje napetosti," pravi Paquis. "S kratimi angleško-ameriški zračnimi napadi in z veliko pomočjo tvojih napadov so pokazali, da je vpad blizu. Zavezniško poveljstvo sanja, da bo vrglo cele divizije čez morje utrjeno francosko in belgijsko obrežje in da bo izkrcalo na desetstose vojakov s tanki, topovi in drugim orožjem.

"Zavezniška strategija hoče v notranjosti Francije postaviti močne začetne postojanke za bodoče boje in hoče med Nemci vstvariti zbegnost in njihove sile raztrgati na razne kraje. Ta strategija je logična, mi pa moramo računati s takimi operacijami.

"Angleži in Amerikanci bodo tudi zahtevali francosko kri. V zvezi z vpadom bodo skušali povzročiti državljansko vojno.

"Zavezniški načrt je gotov, ravno tako gotovo pa je, in s tem ne izdam nobene vojaške tajnosti, da bodo Nemci prvo tlo vpadu prešli k protinapadu na evropskih bojiščih, kakor tudi na krajih, ki jih zavezniški niti najmanj ne pričakujejo."

Na Holandskem, kot znano, je mnogo zemlje pod morsk gladino in je zavarovana proti preplavi z morja z velikimi jezovi in nasipi. Vse te jezove in nasipe so Nemci že podminirali, da jih spuste v zrak, kadar bodo zavezniški vpadli v zapadno Evropo. In Nemci pravijo, da bodo zavezniški truki, topovi, oklopni avtomobili, motorna kolesa in drugo vozila obšla v vodi in blatu.

"Ob atlantskem zidu je vse pripravljeno za defenzivo in ofenzivo," pravi nemški radijski oznanjevalec. "Nemčija je mična in pripravljena."

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dopokliljanje lista, lahko gredo upravništvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. **ALI NE BI OBNOVLILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES** in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravništvu nepotrebne stroške?

GOVOR MARŠALA TITA NA II. ZASEDANJU AVNOJA V JAJCU

Razvoj osvobodilne borbe jugo slovenskega ljudstva v zvezi z mednarodnimi dogodki.

(Nadaljevanje.)

Na-protno, pretrpel je o. Zaradi dogajanj izven naše domovine in sicer zaradi zmaglavne rdeče armade na vzhodni fronti, in razbitja elitnih hitlerjevskih čet (Klici: "Zavela nepremagljiva rdeča armada! Živel drug Stalin!") so bili doseženi pogoji za zmage ostalih zaveznikov. Anglije, in Amerike v Afriki, doseženi so bili pogoji za izkrcavanje zaveznikov na Siciliji in na jugu Italije in za kapitulacijo glavnega Hitlerjevega partnerja, fašistične Italije. Tu moram naglasiti, da je za predajo Italije imela veliko vlogo tudi naša Narodna osvobodilna vojska, ki je ves čas tekoma te vojne vizala nase 16 do 20 italijanskih divizij; se do kapitulacije Italije so naše odrednice prešle ponovno v ofenzivo po peti ofenzivi sovražnikov in so osvobodile skoraj celo vzhodno Bosno, večji del Osrednje Bosne in Bosansko krajino. (Burno odobravanje, ploskanje.) Naša Narodna osvobodilna vojska je prišla po kapitulaciji Italije ne samo do velikih zalog orožja, temveč je tudi sama narasla za 80.000 novih vojakov in je osvobodila velike predele v Dalmaciji, Sloveniji itd. Na ta način, so morale odrednice Narodne osvobodilne vojske uspešno delovati po eni strani, po drugi strani pa je Narodna osvobodilna vojska dobila pri zavezniških sloves resnega vojaškega faktorja, s katerim računajo danes ne samo zavezniški kot z zaveznikom, temveč tudi fašistični zavojevalci kot s protivnikom, ki veže nase veliko število njihovih divizij. (Burno odobravanje, ploskanje.)

Po kapitulaciji Italije je prišlo do krepkega razmaha ljudske vstaje v Sloveniji, Dalmaciji pa tudi v ostali Hrvatski. Tako danes ni niti enega okraja v Jugoslaviji, kjer bi se ne bila razplamtelna ljudska vstaja. (Ploskanje.) Do 1. novembra 1943 so bili osvobodjeni ogromni novi deli naše domovine. Svoboden je velik del Slovenije, Bosanske krajine, cela vzhodna Bosna, veliki del osrednje Bosne, ves Sandžak, velik del Črne gore in del Hercegovine. Nekoliko naših divizij je prekorajilo meje med Sandžakom in Srbijo. Začele so osvoboditi srbski narod od nemških in bolgarskih osvajačev. Nedičeve vojske in četniških band Draže Mihajloviča. Eno izmed zelo važnih dejstev je, da so naše partizanske močve v Makedoniji v zadnjem času dosegle znatne uspehe in že po drugič zavzele Kičevo. Debar in tako omogočile močnejše razvijanje partizanskega pokreta v Makedoniji. (Ploskanje.) Partizanski pokret v Makedoniji je tesno povezan s partizanskim pokretom v Albaniji in na Grškem, istočasno pa je resna podpora v razvijanju partizanskega pokreta tudi v Bolgariji sami. (Ploskanje.)

Eden najlepših uspehov našega ljudskega upora, ki ima velik zgodovinski pomen, je osvoboditev Istre in Slovenskega Primorja po kapitulaciji Italije. (Burno odobravanje, ploskanje.) Dvajsetletno suženstvo slovenskega in hrvaškega naroda ni moglo, vkljub vsem fašističnim naporom, odvrzti našim zaslužnim bratom njihovega nacionalnega značaja in oslabiti njihovih težnj po zedinjenju z njihovimi brati in ostalimi narodi Jugoslavije. Kakor je razvidno iz prej zavedenega, se je situacija v Jugoslaviji in po svetu, posebej zadnje leto, popolnoma izpremenila. Zahvaliti se imamo zmagam rdeče armade, da stoji Hitlerjeva vojna mašina

SONART REKORDI

NOVE SLOVENSKE PLOŠČE

Jerry W. Koprivšek in njegov orkester

M595—Wedding Polka
(Ne bom se modila, Ti pa jesi, pa židana marea)
Wedding Waltz
Slovenski Waltz
Pojo Rupnik sestre

M596—Jeep Polka
(Mat' polico pečejo)
Marine — polka
575—Terezinka — polka
Na plavalnicah—valček

Lepe Melodije

Duquesne University Tamburica Orkester

M571—Na Marjanov, polka
Kje so moje rožice
Marjčka pogla—polka

Za tozadnji cenik in cene plošč se obrnite na

JOHN MARSICH, Inc.
463 W. 42nd ST., NEW YORK

RAZGLEDNIK

Piše Anna P. Krasna

RESOLUCIJA JUGOSLOVANSKIH POMORSČAKOV

Naši jugoslovanski pomorščaki so požrtvovalni fantje in možje, ki so prispevali že velike vsote denarja za ruski relief in za naše borbe v Jugoslaviji in na oltar zavezniške borbe in ciljev so položili življenja kakih stirosto svojih drugov, ki se niso povrnila z visokega morja, koder so prevažali blago za zavezniške.

Za jugoslovanske pomorščake so to velike žrtve in oni se tega zavedajo, toda se ne strahujejo tudi se nadaljšati žrtve, ako bi mogli s tem pomagati svoji lastni junaški domovini Jugoslaviji in njenim borbenim sinovom in hčeram, ki tvorijo Osvobodilno vojsko maršala Tita.

Brezplačno hočejo jugoslovanski pomorščaki služiti na ladjah, ki bi vozile materijal in potrebščine za bolne in ranjene, itd. v Jugoslavijo. Tako zagotavljajo ameriško vlado v svoji resoluciji, ki so jo sprejeli 16. aprila, 1944, v prostori svojega kluba na 236 W. 40th Street, New York.

V resoluciji naprošajo ameriško vlado, naj da na razpolago kolikor mogoče hitro dve ladji za dovoz najpotrebnejših stvari v osvobodjene kraje Jugoslavije, in to se izrecno nate-

Velika zehata

Po naši slovenski Ameriki smo v teh dneh zelo zaposleni, to se pravi, nekateri naši elementi so zaposleni preko mere, ker želijo in prejejo slovenske Afrikance, a čimbolj siromake drgnejo z ameriškim erazcem, tembolj zamodrela postaja polt njih Afrikancev.

Nov pozdrav

Kot so povedali ameriški reporterji, ki so govorili z ljudmi iz Jugoslavije, so ženske v Dalmaciji skovale nov pozdrav, ki je z ozirom na razmere zelo značilen — pozdrav se glasi: "Živela Devica Marija in partizani!" — Kdo spriči takega pozdravljanja izgublja na popularnosti pa sami uganite...

Kralj Matjažev velmož

V jugoslovanskih gorah je spet zaznamo in iz razpoke je pribezel kralj Matjažev velmož, ki je zavzetim ameriškim reporterjem povedal kakšna sila je v Matjaževi vojski. Številke je nazival na 400.000, ker so ga pač zainteresirani ljudje pončili, da številke v Ameriki veliki pomenijo. In bo tudi res, da takale sila, kot jo je odkril strmeč ameriški javnosti Matjažev velmož, ni kar tako, toda senzacionalnost v številkah je lahko tudi slama, kot je bila v spetna tleh brez sape in brez sledu dveh junaških Bosančičev.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA \$2.50
STANE SEDAJ **2.**

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveščati in izpopolniti.

Knjigarna Slovenic Publ. Co., 216 W. 18th St., NYC 11

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

POROTNI SISTEM V KANADI

Pred kratkim je govoril v Teek Township pred člani kluba Kiwanis L. A. Lillico, ki je podal sliko porotnega sistema, kakršen je v veljavi v Kanadi. Dejal je, da je britski sistem, ki je seveda veljaven tudi v Kanadi, v nekaterih ožjih morda preveč naklonjen obtoženemu in se včasih tudi pripeti, da uide zaslužen kazni človeka, ki je res zakrivil nek zločin, pa se mu tega poimenju porote ni moglo pravilno dokazati. Po drugi strani pa je še veliko bolj obžalovanja vredno ako sistem porotne obravnave in razsodbe omogoča obsojdo recimo do celne nedolžnega človeka, — je dejal Mr. Lillico.

Po porotnem sistemu, ki je v rabi v Kanadi, ne smejo sedeti na poroti zdravniki in odvjetniki in izvzeti so se nekateri drugi poklici. Sicer se nekateri državljani more sam preizkusiti, če je sprejemljiv za poroto, ako se potrudijo, da postanejo tako zvali "voters list". Kjer stoji označba s črko "J" za vsakim imenom, katerega lastnik je sprejemljiv, da vsi porotno službo ako je v to poklican.

Veleporota določa predvsem če je obtožena oseba v resnici kriva in toliko, da je mogoče proti njej voditi obravnavo s strani države oziroma krone. Pred to poroto so zaslišane vse državne priče v posameznih slučajih in porota končno odloči, razsodi, če ima država ali krona dovolj močne dokaze, da vzroke za vodenje obravnave proti obtožencu. Veleporota se je 20 članov, kateri niso petem obvezni služiti pri navadnih porotah ako tega ne želijo.

Ako veleporota v takem slučaju razsodi, da se vme "true bill" tedaj to pomeni, da naj obtoženeec postavljen pred državno ali krajevno sodišče. Zatem je izbrana navadna porota, sestojeca iz 40 oseb, ki se jih pozove skupaj iz različnih krajev sodnega okrožja.

Imena porotnikov se napiše na listke, katere se položi v posebno škatljo, nakar se jih dobro premeša in jemlje iz škatlje poedino. Vsak poklican porotnik je zaprisežen, toda preden je zaprisežen, imajo odvetniki za državo ali krono kot za obtožence pravico, da odklonijo tega ali onega poklicanega porotnika. Tak porotnik seveda lahko sedi na poroti kakor druge obravnave.

Pri obravnavah odškodnine in sličnih stvari, mora porota določiti vsoto, ki se naj izplača in če se naj sploh kaj izplača tožitelju. Ako z razsodbo porote ena ali druga stranka ni zadovoljna, tedaj se mora zadevo prednesti pred prizivno sodišče, ki o stvari lahko drugače razsodi, lahko pa tudi potrdi.

trdi razsodbo prvega sodišča oziroma porote.

Mr. Lillico je dejal, da je najboljšje za vsakega, ki dobi poziv za vršenje porotniške dolžnosti, da se temu pozivu odzove, ker drugače ima lahko neprimljive in sitnosti, kajti okrožni šerif sme vsakega, ki se ne odzove, aretirati in privesti pred sodnika. Edini, ki so izvzeti so slabotni ljudje, ter taki, ki ne slišijo dobro ali pa bolniki. V slučaju bolezni mora napisati zdravnik bolnega tozadevno potrdilo.

OPOZICIJA PROTI ORGANIZACIJI CIO

Majnerji v zapadnem Quebecu, ki so se pridružili organizaciji CIO, so bili od nekaterih strani opozorjeni na dejstvo, da spadajo bržkone prej k delavski delavski organizaciji, ki se ravno formira, nego k znanji, v katero jih skušajo spraviti posamezni organizatorji, ki jim je predvsem za njih lastni dobrobit in zaslužek.

V okrožju Kirkland Lake so se zbrali skupaj predstavniki šestih rudnikov in ti imajo namen organizirati domačo unijsko organizacijo, katero nameravajo povezati z Amalgamated Unions of Canada. Ta kanadska organizacija deluje v domovini pod provincialnimi in federalnimi zakoni.

Rudniki v predelju Long Lac, Sherriett Gordon in Hudson Bay, so se že pridružili zgoraj omenjeni kanadski delavski organizaciji, ki je zelo nasprotna organizaciji CIO, ki se hoče razširiti povsod na podlagi mednarodnega unijskega pripadništva.

Tako se ji očitajo po Kanadi, kjer nasprotniki CIO trdijo, da je do celne logično, da se kanadski delavci in minerji organizirajo v domačih unijskih organizacijah in ne v zunanjih. Zelo se obenem napada in žigosira profesionalne takozvane agitatorje oziroma organizatorje, ki so dobro plačani in lepo živijo od svojega posla v Kanadi in v Združenih državah.

NOVA KANADSKA LADJA PRIPRAVLJENA ZA INVAZIJO

Ottawa. — Iz ladjedelnice v Clyde-u je bila splovljena nova ladja — rušilec najmodernejšega tipa in kanadska kraljeva mornarica že ima na njem svojo posadko, katere pričakuje ita v akcijo ob prihodu invazije Evrope po zavezniških četah.

Novo ladjo je dala za Kanado zgraditi Anglija in to je že sedmi rušilec, ki ga je Kanada dobila od Anglije tekom enega leta. Ime rušilca je H. M. C. S. Algonquin in njegov kapitan-poveljnik je D. M. Piers, iz Halifaxa.

ŠESTO VOJNO POSOJILLO V KANADI

Ottawa. — Premier Mackenzie King je pred nekaj dnevi imel govor v zvezi s pripravo za otvoritev kampanje za šesto vojno posojilo, in je ob tej priliki dejal, da invazija Evrope se ne pomeni skorajšnjega zaključka vojne, ampak je lahko samo predhodnik bitk, ki morejo trajati dolge mesece.

POTREBE KANADSKEGA RDEČEGA KRIŽA BODO KMALU VEČJE

Kirkland Lake. — Mrs. C. Milne od društva Rdečega križa je dejala, da so ženske v provinci Ontario lanske leto izgotovile 5,676,01 kosov obleke za Rdeči križ in sicer za vojaške in civilne potrebe.

Ženske v okrožju Kirkland Lake so naredile in napelele 101,635 kosov obleke, pletene in iz blaga sošite. Letos se enako apelira na ženske, da pletejo in šivajo za Rdeči križ, ker bo potreba po obleki narasla z invazijo Evrope.

VELIKA ZRAČNA NESREČA V MONTREALU

Velik štirinasturni bombnik tipa Liberator je tresel na tla v srednji mestu Montreal in posledica je bila 14 mrtvih in več ranjenih. Poškodovanih je bilo tudi 14 poslopij od katerih so bila nekatera takoj v plamenih, ker jih je užgalo gorivo letalo.

Od posadke petih mož ni ostal niti eden živ. Po uniformi enega je bilo doznati, da je bil Poljak, kar znači, da je bilo na bombniku, ki je bil namenjen v Anglijo, tudi nekaj poljskih letalcev. Letalo ni nosilo pošte ne potnikov, pač pa je bilo na njem okrog 600 funtov drugega tovornega blaga.

JUTRŠNJA MLADINA

Uvodnik v kanadskem listu vprašuje, kakšna bo jutrnja mladina, ki danes se pohaja v šolo in že nosi v očeh nekakšen vojni zanos. Vsak pobliže se že gleda kot kakega zračnega junaka ali vsaj poveljnika čega letalskega častnika ali kaj sličnega. Mnogi imajo še večje načrte za svojo bodočnost in so prepričani, da bodo brigadirji, admiralji ter poveljniki generalov budočnosti. Na vsak način mislijo, da morajo slediti stopinjam sedanje mladine generacije, ki je v uniformi — stopinjam svojih očetov, bratov, in stricov.

Pa odlikovanja imajo še skoraj večje vplive pri tej mladini, nego zvezde generalov. Za visoko odlikovanje bi si že sedaj v vojni, ker mladina v zgodnjih letih mladosti zelo obožuje junastvo. Ta nagib mladosti je pravi problem vojne časa, ker oni, ki so zrastle v vojnem ozračju, ne da bi imeli priliko poseči v vojno samo, bodo vključeni temu imeli svoje misljenje usmerjeno po vojni in ne bodo videli v miru nič junškega, nič takega, kar bi privlačevalo njih željo po vršenju velikih stvari.

Mladi kanadski fantje, ki so premladi, da bi mogli vstopiti v letalsko ali pomorsko ter kopno službo, nekoliko zavistno gledajo na malo starejše mladce, ki jim je mogoče z letali v zrak, da se odlikujejo v akciji nad sovražnimi deželami. In tem fantom bo težko dopovedovati, da bo zahtevala rekonstrukcija od vojne zručenega sveta prav toliko junastva in požrtvovalnosti ter gallantnosti, kot borba za doseg zmage. To bi jim bili morali pomagati na srce že od začetka vojne, toda prepozno, ravno se ni.

DELO ZA JUGOSLAVIJO V KANADI

Dolžnost mi je, da naznanim v imenu vseh Jugoslovancev iz Levač, Ont., da smo imeli na Velikonočno nedeljo dne 9. aprila hšno zabavo v prid jugoslovanskim borcev za svobodo in enakopravnost, oziroma za Jugoslovanski Rdeči križ. Na zabavi smo dobili čistega \$291.55. Za tako malo naselbino je to nekaj krasnega. Zahvaliti se moramo v prvi vrsti našim Hrvatcem, saj naših Slovencev sploh tukaj ni nobene. Naše vrle in marljive sestre Mrs. Mary Zelenika, in Mrs. Mary Došan, katerim vsa hvala, so storile vse v kratkega časa, da je bila zabava uspešna in tudi vesela.

Zato apeliram na vse naselbine, da bi se še od kod drugod kaj takega slišalo, ker našim sirotam bo treba pomagati na vse načine.

Z bratskim pozdravom vaš rojak

Frank Nemanic

Levač, Ont. Can.

Napad pri Dubrovniku

Zavezniški letalci obročne zračne sile ob Jadransko so tudi poleteli čez vodo in bombardirali železniške črte in druge važne točke pri Dubrovniku in v drugih krajih Dalmacije, kot tudi Valoni in v Albaniji.

SMRTNA KOSA

V Brooklynu, N. Y., je na glomazni premijuli znana tojalkinja Mrs. Antonija Bizjak roj. Novak stara 48 let. Stanovala je na naslovu: 40 St. Nicholas Avenue. Pogreb bo jutri 27. aprila iz pogrebnega zavoda na 572 Hart St. s v. mašo zadušnico ob 9:30 dopoldne v cerkvi sv. Brigite na St. Nicholas in Gates Ave. na pokopališču sv. Trojice v Brooklynu.

Pokojna zapuščena soproga Louisa dva sinova ter več drugih sorodnikov. Naj v miru počiva, zaostali pa naše najiskrenejše sožalje.

LETALSKA PRODUKCIJA NAPRAVILA REKORD

E. Wilson, predsednik odbora za letalsko produkcijo, je naznanil zadnji teden, da je letalska produkcija v marcu dosegla višek, kar se tiče števila letal. Sedaj je prvič izdelanih 9,018 letal vseh vrst za en mesec. Enako je bilo prvič, da je produkcija presegla mejo 100 milijonov funtov v teži letalskega orožja. Številke v marcu so znašale 103 milijonov več nego v februarju. — OWI.

OPA DOVOLI VIŠJE CENE ZA OVSENE MRVE

OPA dovoli od tega tedna dalje izdelovalcem ovsenih mrvic eno in tri desetice centa višjo ceno za funt. To pomeni, da bo na drobni prodaji cena višja okrog tri cente za 20 unč težak zavitek ovsenih mrvic, in okrog 8 centov za zavitek 40 unč. — OWI.

MANJ STRAJKOV V FEBRUARJU

Čeprav je več delavcev zaposlenih, je bilo meseca februarja manj strajkov in manj izgubljenega časa nego januarja — poroča urad za delavsko statistiko v departmentu za delo. Znižanje izgubljenega časa znaša približno 33 odst.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno, da se poslužujejo — UNITED STATES — oziroma — CANADIAN — POSTAL MONEY ORDER.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

NEMCI SE BOJE INVAZIJE

London, 24. aprila. — ONA. Po poročilih, ki so jih belgijski krogi dobili, se Nemci očividno začeli splošno evakuacijo nemških civilistov iz Belgije in Holandske.

To dejanje je del nemških proti invazijskih priprav. S tem so pokazali negotovost in notranji nemir zaradi bodočih dogodkov, zaradi invazije, ki ne vedo če se bo začela in kdaj se bo začela.

Težko je ugotoviti število nemških civilistov, a to gotovo znaša mnogo tisočev družin. Večina njih je prišla zaradi bombardiranja renskega in ruhrskega predelja v Belgijo.

Obsojanje anti-semitizma v poljski vojski

London, 24. aprila. (ONA) — Poročilo vsebuje v glavnem deklaracije Emanuela Szerera, židovskega člana poljske narodne vojske. On pravi, da so vsi Židi, ki so bili obsojeni zozemskih podtalnih časopi-

zaradi dezertacije voljni se boriti do konca proti sovražniku, vendar pa tega niso mogli prestajati zaradi sovraštva njihovih "arijskih" sodrugov. Dejal je, da bi morali odvzeti čin vsem oficirjem, ki so anti-semitičnega mišljenja, "kajti dolžnost vsakega vojaka je se boriti proti temu zlu, poleg tega pa pripada poljska vojska vsem Poljakom ne samo poljskim častnikom."

Dejal je tudi "da moramo vršiti borbo proti anti-semitizmu s tem da ostanemo v sferi poljskega življenja ne pa s tem da bežimo."

Pritisk Nemcev na Nizozemce

London, 21. aprila. (ONA) — Nemci bodo najbrže poskusili preprečiti napredek invazijskih vojak na nizozemskem z gonjo vsega prebivalstva na odprte ceste, kakor so to storili leta 1940 proti Franciji. To je mnenje izraženo v Nizozemskih podtalnih časopi-

sih in objavljeno v london-skemu nizozemskem časopisu "Vrij Nederland." Nemci so svarili ljudi v več nego 300 mestih na Nizozemskem pred zavzoziškim izkrcanjem.

Podtalno gibanje prepoveduje Holandeem, da bi take ukaze ubogali.

MADŽARI PREGANJAJO ŽIDE

Židovskim otrokom med tretjim in četrtem letom prepovedano bežati iz prestolice

London, 21. aprila. ONA. — "Madžarske oblasti s prepovedale, da bi se en del prebivalstva evakuiral," poročajo madžarske novine.

Del prebivalstva, ki ne bo evakuiran in ki je zadnje čase čutil ostrino zavezniških napadov, sestoji iz tri do štiri let starih otrok.

To oznanilo, ki je podpisano od župana Laszlo Body-a, je ravno bilo razširjeno po celi Budapešti.

Židje pod sedanjo vlado trpe

Istanbul, 24. aprila. (ONA) — Gonja proti Židom se je polnjala odkar je madžarski kabinet izdal dekret s katerim je bila ustanovljena "Samoadministrativna židovska organizacija". Zakon ustvarja odbore sestojenih iz Židov, ki bodo prisiljeni tlačiti lastne sorojake po madžarskih navodilih. Odbori bodo odgovorni za vsako napako v izvajanju navodil in bodo pogosto prisiljeni izvesti kazni, oznanjeni anti-semitične zakone in izbrati žrtve za internacijo in deportacijo.

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! — Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomoznemu Dboru, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

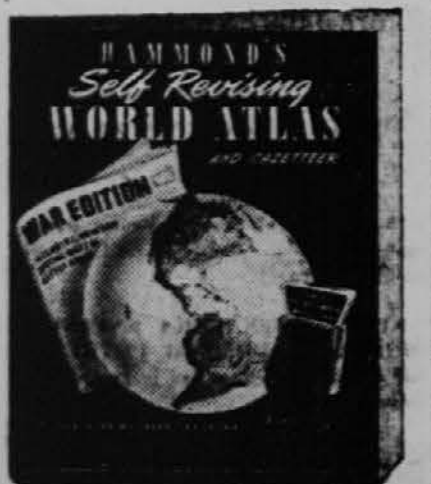
216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA	
1 Domače živali Spisal Danir Felgel	19 Tokraj in onkraj Sotle Spisal Fridolin Zolna
2 Kreutzerjeva sonata Spisal L. N. Tolstoj	22 Balade in romance Spisal A. Askere
3 Andrej Ternovc Spisal Ivan Albreht	23 Zbrani spisi za mladino Spisal Engelbert Gangl
6 Preganjanje indijanskih misijonarjev Spisal Josip Spillman	24 Andersonove pripovedke za mladino Priredila Utra
8 Pravljice Zapisal H. Majar	14 Pravljice in pripovedke za mladino Spisal Silvester Košutnik
10 Dedek je pravil Spisal Jullij Slapack	15 Suneški invalid Spisal Silvester Košutnik
12 Frank Baron Trenk Po raznih virih napisal Gjuro Panduric	17 Vojnimir ali poganstvo in krst Spisal Josip Ogrinec
13 Pariški zlatar Poslovenil Silvester K.	25 Duhovni boj (Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupoli
18 Mladim srcem Drugi zvezek. Zbirka za slovensko mladino. Spisal Ksaver Moško	26 Denar Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris

IGRE	
28 Magda (Igra) — Alojzij Remec	29 Peterčkove poslednje sanje (Igra) — Pavel Golin
30 Potopljeni zvon (Igra) — Gerhart Hauptmann	31 Revizor (Igra) — Nikola Vasiljev
32 Spodobni ljudje (Igra) — L. Lipovec	33 Črne maske (Igra) — L. Andrejev
34 Antingone (Igra) — Poslovenil C. Golar	Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!
36 Sveti Just (Igra) — Spisal dr. F. Petronio	37 Fabiola in Neža (Igra) — Poslovenil J. Podgorski
38 Tončkove sanje na Miklavžev večer (Igra) — J. Erbežnik F. Roje	

NOVA IZDAJA "Hammondov SVETOVNI ATLAS" V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom. Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov. Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Iz francoščine prestavil J. L.

(21)

Preiskovalni sodnik skoči pokonč. Župan in sodnik izmenjata iznenadoma pogled le generalni prokurator ostane miren. Župan izpregovori:

"To je nekdanji vojak, brhek mož, dobro znan po vsej okolici; ime mu je Jean Renaud in stanuje v vasi Civry."

"Odkod ima ta čudni nadevek 'volčji ubijalec'?"

"Nekaj let sem videval v naših gozlovih volkove, ki delajo ljudem mnogo škode, ko popadejo njihove črede. Jean Renaud, ki je močan, srčan mož in dober strelec, je imel do pro misel, posvetiti se lovu na volkove. V zadnjih treh letih jih je ubil izvestno deset."

Preiskovalni sodnik malo pomislil, potem reče:

"Ts mož tedaj stanuje v Civryju in so ga okoli polnoči videli v St. Irmu, kako je skrivaj lezel iz hiše gospoda Bertauxa, boječe se skrivajoč vsem pogledom. To je stvar, ki daleč sega, gospoda mojca!"

"Jaz mislim, da na Jeana Renauda ne more leteti najmanjši sum," reče župan.

"Dragi gospod, rad hočem pritrčiti dobremu vašemu mnenju o tem možu, dokler nimam nadaljnjih vesti; pa strahom zločin se je zgodil! Krivec mora biti! Išimo ga in naša dolžnost je, da ga najdemo!"

Izjava gostilničarjeva je bila res izredne važnosti.

Mirovni sodnik ni smel zamolčati, kaj se mu je povedalo to jutro v bližini seavilonske pristave o Jean Renaudu. Natančno pove besede ženinc in obeh hlapcev.

Obraz preiskovalnega sodnika se zresni:

"Tudi tukaj ta Jean Renaud," reče. "Kakor vidite, ta človek se pokazuje povsod. Koj iz začetka se govori o neki puški. Žrtva je bila zadeta po krogli, kar zopet govori zoper Jeana Renauda, čegar orožje je vsekar moral biti nabasano, ker je preganjal volkove. Žena trdi, da je videla Jean Renauda v puško. Dva moža sta ga tudi videla, pa brez nje! To se mora pojasniti!"

Neki mož, ki je bil postavljen za čuvaja marliču, se priključa mizi uradnikov.

"Gospodje," reče, "jaz sem Jean Renauda videl včeraj v Fremicourt; šel je v mlino. Lahko potrdim, da ni imel puške pri sebi."

"Ob kateri uri?"

"Tega ne vem, pa že se je delala noč!"

"Gospod župan," reče preiskovalni sodnik, "bodite tako dobri ter naznanite mlinarju, da ga pričakujemo tukaj."

Župan zapusti sobo. Deset minut pozneje se povrne z mlinarjem vred, ki je vesel od moke prihitel tja.

"Stopite bližje," reče instrukcijski sodnik, "ter blagovolite odgovoriti na moja vprašanja po resnici. Ali vas je včeraj obiskal prebivalec iz Civryja po imenu Jean Renaud?"

"Da, gospod sodnik."

"Ob kateri uri?"

"Moralo je biti tako okoli devete ure."

"Kaj je imel pri vas opraviti?"

"Prišel je povprašati, ali je pšenica, ki mi jo je bil prinesel, že zmleta?"

"Ali veste, je li prišel naravnost iz Civryja?"

"Prišel je bil iz Terroisa, kjer je imel opravilo!"

"Ali je imel puško s seboj?"

"Ne, gospod!"

"Ob kateri uri vas je zopet zapustil?"

"Moralo je biti okoli pol enajstih; pokramljala sva se bila malo ter izpila ka kozareček."

"Dobro. To je vse, kar smo želeli izvedeti od vas. Zdaj lahko greste!"

Po odhodu mlinarjem je nastalo za hip molčanje.

"Dosedaj," prične nato generalni prokurator, "bi kar bi kazalo vse, da je Jean Renaud krivec. Uboj se je zgodil očividno po deseti uri, ob času, ko na pristavi seavilonski vse spi, ker niso tam ničesar slišali. Zdaj zapusti Jean Renaud mlina in pol enajstih, se obrne proti Civryju ter skoro sreča mladega človeka. Nedvomno je vedel, da ima nesrečnik ob tej uri storiti to pot. Premislimo zdaj reči zaradi puške. On je ni imel s seboj, ko je prišel v Terroise, ni je imel, ko je zapustil mlino, to je dokazano, mogoče priče so to potrdile. Pa neka ženska trdi nasprotno; ona pravi, da je videla Jeana Renauda zvečer s puško. Jaz verujem na to izjavo ženino, kakor verujem tudi na drugo. Ta žena je lahko Jeana Renauda srečala ob pol sedmih, celo pozneje s puško, in deset minut pozneje ga je bilo lahko srečati brez puške. Če je Jean Renaud krivec, ki ga iščemo, potem je svoje dejanje prej bil sklenil ter na planem poskril orožje, ki se ga je mislil poslužiti. Sledimo mu na njegovem odhodu iz mlina; on zapusti Fremicourt o pol enajstih, vzame puško iz skrivališča, leže na cestni obronke v zasedo ter čaka. — Po dovršenem delu se približa žrtvi, da jo oropa. Nesrečnik se čuje; ubijalec ga vzdigne ter ga vleče dalje; zakaj? Tega ne morem uganiti. Morda ga je bil obšel čes in je hotel pomagati njemu, ki ga je ustrelil. Pa žrtva mu ugraje v rokah. Če je morilec imel le količikaj kesa, minul ga je le ta takoj. V svoji nadi na veliko vsoto ogoljufan ni hotel drobica v telovnikovem žepu. Ve, kje lahko več dobi. Hiti v St. Irmu, in ob eni uri ponoči vidi žena, ki je prej pričela, Jeana Renauda skrivaj lezečega iz gostilne gospoda Bertauxa. Odkod je prišel? Ali je v sobi umorjenega našel to, česar je iskal. Kdo to ve?"

Župan fremicourtski pobesi glavo. Mirovni sodnik je enako žalosten. Toda zagovarjati se ga nista upala, ker ni bil vsak zagovor uspešen proti taki gotovi obdolžitvi.

Najtežji dokazi so se naenkrat zbrali proti Jeanu Renaudu tako da ni bilo več dvomiti, da je kriv.

Generalni prokurator vstane, pomigne mirovnemu sodniku, in vsi trije uradniki se umaknejo k oknu, kjer se nekaj časa potihoma pogovarjajo med seboj.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W 26th St. Chicago 23 Ill

Važno naznanilo — konvencija SANS-a

Na seji SANSovega izvršnega odbora, ki se je vršila v Chicagu dne 12. aprila, je bilo soglasno zaključeno, da se v prvi polovici julija vrši redno zborovanje ali konvencija Slovenskega ameriškega narodnega sveta. Natančni datum in prostor bo določil upravni urad potem, ko bo izdelan popoln načrt za reprezentacijo SANSovih podružnic in na kongresu izvoljenih odbornikov. Zastopstvo imajo v glavnem tvoriti podružnice po svojih delegatih, ki so pripomogli zgraditi naš svet in ki so gmotno in moralno podprle njegovo delo. Upravni urad ima nalogo izdelati načrt za podlagno zastopstvo v smislu tega pravca.

Vse SANSove podružnice so naprošene, da kooperirajo z upravnim uradom pri izdelavi tega načrta s tem, da točno in pravilno izpolnijo vprašalne pole, ki bodo v par dneh odpisane na podružnične tajnike. Na podlagi prejetih informacij bo izdelan načrt in predložen celokupnemu izvršnemu odboru v odobritev. Namen izvršnega odbora je, da bodo naše podružnice reprezentirane na podlagi sledečih kvalifikacij: število posameznih članov, število 44 podružnic pripadajočih in prispevajočih društev in prispevana vsota.

SANSove podružnice sestajajo in poslujejo na raznovrstne načine. Nekatere podružnice sestojijo iz posameznih članov, druge iz posameznih članov in društev, tretje samo iz prispevajočih društev, četrte iz podružnic, ki podpirajo gibanje le s prostovoljnimi prispevki od rojakov ali s prispevki od raznih zabavnih prireditelj. Imamo tudi podružnice, ki v finančnem prispevanju niso veliko pripomogle ali celo ničesar. Logično je torej, da zastopstvo na konvenciji za vse te podružnice ne more biti enako. Upoštevati se mora faktično delo. To je SANS! O njegovi bodočnosti naj torej razpolagajo in odločajo oni, ki so ga zgradili.

Tajniki! Kadar prejmete vprašalne pole iz SANS-ovega urada, izpolnite jih čim preje in navedite vse informacije, da nam bo mogoče čim pravičnejše rešiti vprašanje o upravičenosti števila delegatov vsake podružnice.

Izvršni odbor je tudi zaključil, da bo SANS plačal iz centralne blagajne le dnevnice delegatom. Za vozne stroške bo morala skrbeti podružnica. Iz tega razloga naj podružnice skušajo ojačati svoje blagajne s ta namen. Bodočnost SANS-a je v rokah njegovih podružnic in članstva. Te tvorijo njegovo telo in življenje. Slovenski narodni kongres mu je ustvaril le bistro za tvorbo telesa in mu določil glavo, ki ima nalogo to telo zgraditi in ga voditi v smislu prejetih resolucij. Naloga konvencije bo v glavnem presoditi izvedeno delo, odločiti o temeljnih vprašanjih, ki se nanašajo na pravilno tolmachenje in razumevanje kongresnih resolucij in izvoliti odbor, ki bo vodil nadaljne posle najvažnejšega slovenskega političnega gibanja v Ameriki.

Vljudnosti bodoče konvencije torej ne moremo samo površno poudarjati. Njen uspeh ali neuspeh je odvisen od zanimanja, ki mu ga bodo posvetili SANSovi člani in krajevne podružnice.

Boj proti SANS-u

Propaganda, da se SANS ugonatbi, je v polnem razmahu. Vodijo jo ljudje, ki se ne samo

ne strinjajo (in se nikoli niso strinjali) s pravi namenom našega programa, temveč so ves ta čas skušali SANS zlorabiti v svoje sebične politične namene. Intrigirali so na vse načine in neprenehoma zanašali razdor med nas. Ker niso mogli pridobiti SANSovega vodstva na svojo stran, so obrnili pozornost na posamezne člane in organizacije, ki jih v SANSu zastopajo. In tako so deloma dosegli, da je vodstvo moralo posvetiti več časa in svoje energije problemu, kako ohraniti skupnost in edinstvo v SANSu, kakor pa rešitvi problemov našega naroda v stari domovini, za kar je bil ustanovljen.

Opozocija je mislila, da se naše kongresne resolucije le prazne fraze, katere bodo polzabljene čim se navdušenje za nje ohladi. Mislili so, da nova Slovenija pomeni Slovenijo pod političnim vodstvom starih takozvanih "predstavnikov naroda", dalje da nova demokracija Jugoslavija pomeni staro, pomandrano Jugoslavijo, kateri bodo stari politični vojniki v Ljubljani in njihova porabitiška čaršija v Beogradu podelili demokracijo, da Zedinjena Slovenija pomeni večji delokrog za korumpirano avtokracijo vodilne politične stranke. Skratka: po končani vojni se naj bi stari narodni voditelji z našo pomočjo povrnil na prejšnja sedla in v doseg tega bi jih podprli zavestniški bajoneti, če bi jih narod doma ne sprejel z odprtimi rokami.

Toda SANS si tolmachi novo Slovenijo in novo Jugoslavijo na isti način, kot si jo tolmachi in jo razumeva narod doma. SANS se res neotežuje za vestni red v Sloveniji! In tega se stara garda boji! Njeni agenti se poslužujejo vseh nakan da bi SANS oslabil in ga diskreditirali med našim narodom v Ameriki. Poslužujejo se iste taktike, ki jo je Hitler tako uspešno rabil med zbeganimi narodi v Evropi: "Divide et conquer." Razdroji jih naščin enega proti drugemu, pa jih boš obkraljal.

To je strategija, katere se poslužujejo pobegli politični vodje slovenskega naroda in njihovi agenti, ki se v Ameriki skrivajo tudi pod firmo Zveze slovenskega župnjij. Ravno tega si Hitler želi. Ker je SANS konstitiral resnico in razgalil pred javnostjo izdajalska početja nekaterih nekdanjih uglednih mož slovenskega naroda, in ker je bilo nemogoče izogniti se dejstvu, da je na Rupnikovo ustoličenje bil vabljen in je prisostvoval tudi ljubljanski škof, so ravno ti razdirajoči elementi zarjuli: SANS napada cerkev!

SANS ni napadel nikogar — SANS je objavil fakte. Povzeli so bili iz ljubljanskega časopisa, ki je pod cenzuro in vplivom domačih izdajalcev. Za komentarje drugih, neuradnih krogov, SANS ne nosi odgovornosti. Razna očitjanja in napadi in izjave p. Ambrožiča so gola izmišljotina in SANS jih odločno odklanja. Niti ne bo SANS nikomur dal zaželenega zadoščenja, da bi se podajal v polemiko z ljudmi, ki zavijajo fakte in se poigravajo z resnico. SANSov izvršni tajnik ravno tako ne bo nase del izizzivalnim napadom na njegovo lastno osebo in odgovarjal na osebne naskoke. Njegov odgovor na provokacije je: zavijalna laž!

Na SANSovi seji je bil tudi nepovabljen gost v osebi p. B. Ambrožiča, ki je kot tajnik

Zveze slovenski župnjij zaprosil za vstop in prisostvovanje. Odbor mu je to dovolil, kakor tudi besedo. Navzoč je bil ves čas zborovanja, ki je trajalo brez odmora od 10. jutraj do 5. popoldne. Seje so se udeležili vsi člani eksekutive, izvenšči Johna E. Lokarja.

Namen p. Ambrožiča je bil prepričati SANS, da se je izneveril kongresnim resolucijam; da odstoni od Združenega odbora južnoslov. Amerikanec in mu umakne vsako nadaljnjo podporo; da je SANSov izvršni tajnik objavil vest o Rupniku in komentiral brez dovoljenja izvršnega odbora ter tako razglasil "grehe slovenskega naroda," da SANS objavlja izjave Louisa Adamiča brez navedenja virov ali dogajanja pravilnosti ter da Osvobodilna fronta ne predstavlja večine slovenskega naroda, ampak da se za njo skriva le "komunistična stranka Slovenije," katere se baje skuša zločinskih potom polastiti kontrole nad celim narodom.

Čital je tudi izjave treh političnih strank Slovenije, slovenske liberalne in socialistične stranke, o stanju v domovini, naslovljene kralju Petru in njegovi vladi, toda brez vsakega podpisa. Če bi podpisali bili objavljeni, bi dotičnim pretile smrtne nevarnosti. Ko je seja bila že zaključena, je tudi razdelil mimeografirano izjavo in protest Zveze slovenskih župnjij proti SANSu, v katerem je glavna tarča izvršni tajnik Kuhel. Odšel je predno je kdo imel priliko to denunciacijo prečitati.

O predmetni zadevi je prečital svojo izjavo tudi blagajnik Zalar, ki je poleg drugega zahteval, da SANS takoj izvoli rev. Voduska za tajnika. Vršila se je širna razprava, v kateri se je odločno odklanjalo vsako očitjanje in napadanje da se SANS ne drži kongresnih resolucij, itd., kakor tudi izvajanje brata Zalarja. Glede tajnika je bilo pojasnjeno, da izvršni odbor nima pravice izvoliti tajnika izven članov eksekutive in če konvencija tako želi, lahko ona izvoli rev. Voduska za tajnika. Do konvencije je itak samo dva meseca. Boja proti SANSu pa tudi Voduska izvolitev ne bi ustavila. Naši nasprotniki so bili in bodo idejno vedno proti programu, ki bi odzvel vodilno mesto reakciji in prepustil pravico samoodločevanja narodu samemu. Bojijo se socialnih in ekonomskih reform.

Predlog, da se predsedniku izvršnega tajnika izreče zaupnica za politično delo, je bil sprejet z vsemi proti enim glasom. Za izjavo br. Zalarja, da SANS ni to, kar bi moral biti in da se njegovo delo ne vrši v smislu resolucij, je prejel samo dva glasa. Glasovanje o omenjenih dveh predlogih znači, da je izvršni odbor z veliko večino zavrnil zahtevo in obtožbe tajnika Zveze slovenskih župnjij. — Podrobnosti bodo objavljene v zapisniku te seje.

Mirko G. Kuhel,
izvršni tajnik.

NAŠI ZASTOPNIKI

California: San Francisco, Jacob Laushtin*
Colorado: Pueblo, Peter Culig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana: Indianapolis, Fr. Markich
Illinois: Chicago, Joseph Berdich*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cleveland in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spellich
Mascoutah, Martin Dolenc
North Chicago in Waukegan, Math Waršek
Michigan: Detroit, L. Plankar*
Minnesota: Chisholm, J. Lukanich
Ely, J. A. Preshel
John Teran, Ely, Minn.
Eveloth, Louis Goussé
Gibert, Louis Yessou

Montana: Roundup, M. M. Panian
Nebraska: Omaha, P. Broderick
New York: Gowanda, Karl Struhsa*
Little Falls, Frank Masle*
Worcester, Peter Rode*
Ohio: Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Rohok, Charles Karlinger*, Jacob Resulak
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumšo
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon: Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania: Bessemer, John Jevanlar
Conemaugh, J. Brezovec*
Cortland in okolici, Jos. Paternel
Export, Louis Supancic*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kando*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Kertu
Imperial, Vence Palech
Johnstown, John Polnate*
Kryn, Ant. Taulželj
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zust*
Pittsburgh in okolici, Phillip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schreffer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin: Milwaukee, West Alla, Frank Skok*
Sheboygan, Anton Kolár
Wyoming: Rock Springs, Louis Tanchar*
Diamondville, Joe Rolich
(*Zastopniki, ki imajo poleg imena

na * so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)
Vsak zastopnik izda potrdilo za svojo, katere je prejel. Zastopnike toplo srčujemo. — Uprava "Glas Naroda"

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v 13 delih poglavjih opisanih 13 rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani
Lično v platnu vezana.

Cena \$2

KNJIGARNA
SLOVENIC PUBL.
COMPANY
216 W. 18th Street
New York 11

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamci
Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA PODPORN
ORGANIZACIJA v AMERIKI. Posluje že 51. leto
Članstvo 39,150 Premoženje \$5,500,000.00

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 128.43%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtne, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanjih dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nial član ali članica te mogoče in bogate katoliške podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev.

K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

SPISANA V ANGLEŠČINI

VRTNARSTVO ... SADJEREJSTVO ...
POLJEDELSTVO

The Garden ENCYCLOPEDIA

Cena knjige:
\$3.50

V LIČNI IN TREPEŽNI PLATNENI VEZAVI

Skoro 1400 strani —

750 Slik

Popolni voditelj za vaš vojni vrt.

Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika — mnogo NOVE stvari novih ilustracij!

EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Ni visokih besed — vse je jasno, razloženo, uporabno.

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th Street New York 11, N. Y.

Združeni narodi potrebujejo ves odvisni živež, ki ga je mogoče pridelati v Ameriki ... Vsak lahko nekoliko pomaga, ako mu je mo goče letos obdelati VICTORY VRT
Pripravite se za to delo že sedaj!

Tukaj je v eni sami knjici VSE, KAR VAM JE TREBA VEDETI O TEM — KAR ŽELITE PRIDELATI! 10,000 članov vam podrobo pojasni vse o vrtarstvu, o saditvi in sejanju, o gnojenju in oskrbi vrta. Najnovije pa je VRTNARSTVO BREZ ZEMELJE: nova metoda razmnoževanja škodljivcev, gojenje divjih rastlin, nove sestavine vrtnice! — Abecedno kazalo vam pove kakol kar želite. Prirejeno za vsako poročbo v Združenih državah, za vsako zemljo in vsako sezono.

To knjigo je uredil E. L. D. SEYMOUR, B. S. A., poznana oseba v vrtarstvu, ki ga cenijo vrtnarski izvedenci.